

Sajtó és Tájékoztatás

Az Európai Unió Bírósága
86/11. sz. SAJTÓKÖZLEMÉNY
Luxembourg, 2011. szeptember 8.

A C-58/10–C-68/10. sz., Monsanto SAS és társai
egyesített ügyekben hozott ítélet

A Bíróság állást foglal azokról a feltételekről, amelyek mellett a francia hatóságok ideiglenesen megtilthatták a MON 810 kukorica termesztését

A jelen ügyben – az élelmiszerekről és a takarmányokról szóló szabályozásban előírt feltételek mellett – el lehetett fogadni sürgősségi intézkedéseket

A géntechnológiával módosított szervezetek (GMO-k) szándékos kibocsátását – szabadföldi kísérletek, illetve géntechnológiával módosított növényfajták termesztését – többek között a következő két rendszer köré épülő európai jogszabály szabályozza: egyrészt a valamennyi GMO kibocsátására alkalmazandó 2001/18/EK irányelv¹ rendszere, másrészt pedig az 1829/2003 rendelet rendszere, amely – az élelmiszerekben és takarmányokban való felhasználásra szánt GMO-kra vonatkozóan² – szintén alkalmazható. Az elővigyázatosság elvét tiszteletben tartva e szabályozás célja az emberi élet és egészség védelme magas szintjének biztosítása, emellett pedig az élelmiszerek és takarmányok szabad mozgásának biztosítása.

Az Európai Bizottság – 1998. április 22-i határozatával³ – a GMO-k környezetbe történő szándékos kibocsátásáról szóló, akkoriban hatályos 90/220/EGK irányelv alapján a Monsanto Europe kérelmére engedélyezte a géntechnológiával módosított MON 810 kukorica forgalomba hozatalát. E határozat alapján Franciaország írásban járult hozzá az említett forgalomba hozatalhoz⁴. Az amerikai Monsanto csoport által kifejlesztett, az Unió területén takarmányként használt MON 810 kukorica különösen rezisztens bizonyos parazitákkal szemben.

2004. július 11-én a Monsanto Europe nem a 2001/18/EK irányelv, hanem a géntechnológiával módosított élelmiszerekről és takarmányokról szóló 1829/2003 rendelet alapján „létező termékként”, az e rendelet alkalmazásának időpontját (azaz 2004. április 18-át)⁵ megelőzően jogszerűen forgalomba hozottként jelentette be a MON 810 kukoricát a Bizottságnak. 2007. május 4-én a Monsanto ugyanezen rendelet alapján kérte az említett GMO kukorica forgalomba hozatalára vonatkozó engedély megújítását.

Sürgősségi intézkedésként 2007-ben Franciaország elfogadta a MON 810 kukorica-vetőmag belföldön történő értékesítésének és felhasználásának felfüggesztéséről szóló rendeletet⁶, majd később – 2008-ban – a MON 810 kukorica vetőmagjai ültetésének tilalmáról szóló két rendeletet⁷.

¹ A géntechnológiával módosított szervezetek környezetbe történő szándékos kibocsátásáról és a 90/220/EGK tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2001. március 12-i 2001/18/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL L 106., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 15. fejezet, 6. kötet, 77. o.).

² A géntechnológiával módosított élelmiszerekről és takarmányokról szóló, 2003. szeptember 22-i 1829/2003/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL L 268., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 13. fejezet, 32. kötet, 432. o.).

³ A 90/220 irányelvnek megfelelően, a genetikailag módosított kukorica (*Zea mays* L. MON 810 vonal) forgalomba hozataláról szóló, 1998. április 22-i 98/294/EK határozat (HL L 131., 32. o.; magyar nyelvű különkiadás 3. fejezet, 23. kötet, 77. o.).

⁴ Arrêté du 3 août 1998 portant consentement écrit, au titre de l'article 13, paragraphe 4, de la directive [90/220], des décisions 98/293/CE et 98/294/CE du 22 avril 1998 concernant la mise sur le marché de maïs génétiquement modifiés (*Zea mays* L. T25 et MON 810) (JORF du 5 août 1998, p. 11985).

⁵ Az 1829/2003 rendelet [20. cikk, (1) bekezdés, a) pont] alapján.

⁶ Arrêté du 5 décembre 2007 suspendant la cession et l'utilisation des semences de maïs MON 810 (JORF du 6 décembre 2007, p. 19748).

⁷ Arrêté du 7 février 2008 suspendant la mise en culture des variétés de semences de maïs génétiquement modifié (*Zea mays* L. lignée MON 810) (JORF du 9 février 2008, p. 2462) és arrêté du 13 février 2008 modifiant l'arrêté du 7 février

A Monsanto és több vetőmag-gyártó társaság ezen intézkedések megsemmisítése iránt kereseteket nyújtott be a Conseil d'État-hoz (államtanács, Franciaország). E keresetekkel összefüggésben felmerült a kérdés, hogy Franciaország elfogadhatott-e sürgősségi intézkedéseket a 2001/18/EK irányelv alapján, amely – kizárólag a tagállam kezdeményezésére és közvetlenül – lehetővé teszi az ilyen intézkedések tagállam általi elfogadását, vagy pedig hogy az említett intézkedéseket az 1829/2003 és a 178/2002 rendeletek alapján kellett volna-e elfogadni, amelyek csupán akkor teszik lehetővé sürgősségi intézkedéseknek valamely tagállam általi elfogadását, ha az hivatalosan tájékoztatta a Bizottságot az említett intézkedések meghozatalának szükségességéről és a Bizottság semmilyen intézkedést nem hozott.

Ezzel összefüggésben a Conseil d'État úgy határozott, hogy kérdéseket terjeszt a Bíróság elé a szóban forgó GMO-termékekre vonatkozó forgalomba hozatali engedélyekre irányadó sürgősségi intézkedésekre alkalmazandó szabályokkal kapcsolatban.

A Bíróság előzetesen megjegyzi, hogy a kérdésekre adott válaszok a jelen ügyben nem érintik a mezőgazdasági növényfajok közös fajtajegyzékéről szóló 2002/53/EK irányelv⁸ alkalmazását, amelyet alkalmazni kell a MON 810 kukoricához hasonló kukoricaajtákból származó vetőmagokra, azonban amelynek azon rendelkezéseire nem hivatkoztak a francia hatóságok, amely rendelkezések lehetővé teszik, hogy a Bizottság vagy a Tanács valamely tagállam számára – annak kérelmére – engedélyezze tilalmi intézkedések elfogadását.

Ezután a Bíróság megállapítja, hogy a jelen ügyben a GMO-k környezetbe történő szándékos kibocsátásáról szóló (a 2001/18/EK irányelvvel hatályon kívül helyezett) 90/220/EGK irányelv szerint különösen termesztés céljából vetőmagként engedélyezett MON 810 kukoricát az 1829/2003 rendelet szerinti „létező terméként” jelentették be, majd később – e rendelet alapján – elbírálás alatt álló, engedélyezés megújítása iránti kérelem tárgyát képezte. A Bíróság úgy véli, hogy ilyen körülmények között a tagállam **nem hivatkozhat a 2001/18/EK irányelvben előírt védzáradéokra a MON 810 kukoricához hasonló valamely GMO felhasználását vagy forgalomba hozatalát felfüggesztő, majd pedig ideiglenesen tiltó intézkedések elfogadásához.**

A Bíróság azonban pontosítja, hogy ilyen sürgősségi intézkedéseket az 1829/2003 rendelet alapján el lehet fogadni.

E tekintetben a Bíróság hangsúlyozza, hogy amennyiben valamely tagállam ez utóbbi rendelet alapján kíván sürgősségi intézkedéseket elfogadni, úgy tiszteletben kell tartania mind az abban előírt tartalmi feltételeket, mind pedig a 178/2002 rendeletben⁹ előírt eljárási feltételeket, amely rendeletre az előbbi rendelet e tekintetben visszautal. A tagállamnak tehát „hivatalosan” kell tájékoztatnia a Bizottságot a sürgősségi intézkedések elfogadásának szükségességéről. Ha a Bizottság semmilyen intézkedést nem hoz, akkor a tagállamnak „haladéktalanul” tájékoztatnia kell a Bizottságot és a többi tagállamot az általa elfogadott védintézkedésekről. A tagállamnak tehát – pontosítja a Bíróság – „a lehető leghamarabb” tájékoztatnia kell a Bizottságot, és – a 2001/18/EK irányelvvel bevezetett védzáradék esetével azonos módon – ennek a tájékoztatásnak sürgős esetben legkésőbb a sürgősségi intézkedéseknek az érintett tagállam általi elfogadásával egyidejűleg meg kell történnie.

A Bíróság egyébként az 1829/2003 rendelet alapján elfogadott sürgősségi intézkedések tartalmi feltételeit illetően kimondja, hogy ez utóbbi rendelet **azt írja elő a tagállamok számára, hogy a sürgősségen kívül állapítsák meg az emberi egészséget, az állati egészséget vagy a környezetet nyilvánvaló módon veszélybe sodró, jelentős kockázatot képező helyzet fennállását. Ezen intézkedéseket – ideiglenes és megelőző jellegük ellenére – csak akkor lehet**

2008 suspendant la mise en culture des variétés de semences de maïs génétiquement modifié (*Zea mays* L. lignée MON 810) (JORF du 19 février 2008, p. 3004).

⁸ Az 1829/2003 rendelettel módosított, a mezőgazdasági növényfajok közös fajtajegyzékéről szóló, 2002. június 13-i 2002/53/EK tanácsi irányelv (HL L 193., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás: 3. fejezet, 36. kötet, 281. o.).

⁹ Az élelmiszerjog általános elveiről és követelményeiről, az Európai Élelmiszerbiztonsági Hatóság létrehozásáról és az élelmiszerbiztonságra vonatkozó eljárások megállapításáról szóló, 2002. január 28-i 178/2002/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL L 31., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 15. fejezet, 6. kötet, 463. o.).

elfogadni, ha a lehető legátfogóbb kockázatfelmérésen alapulnak a konkrét ügy sajátos körülményeire tekintettel, amelyek arra utalnak, hogy ezek az intézkedések szükségesek.

A Bíróság végül rámutat, hogy az 1829/2003 rendeletben előírt rendszer szerkezete, valamint a mesterséges különbségek megelőzésére irányuló célkitűzése tükrében valamely súlyos és nyilvánvaló veszély értékelése és kezelése végső soron – az uniós bíróság ellenőrzése mellett eljáró – Bizottság és Tanács kizárólagos hatáskörébe tartozik. A Bíróság pontosítja, hogy sürgősségi intézkedések tagállamok általi elfogadásának és végrehajtásának szakaszában, mindaddig, amíg e tekintetben uniós szinten nem fogadtak el semmilyen határozatot, e nemzeti intézkedések jogszerűségének az 1829/2003 és a 178/2002 rendeletben előírt tartalmi és eljárási feltételek tekintetében történő értékelése azon nemzeti bíróságok hatáskörébe tartozik, amelyekhez az ilyen nemzeti intézkedések jogszerűségének vizsgálata céljából fordultak. Ezzel szemben, amennyiben uniós szinten határozatot fogadtak el, úgy az ebben a határozatban szereplő ténybeli és jogi megállapítások kötelezők az e határozat címzettjének minősülő tagállam valamennyi szervére nézve, beleértve e tagállam azon bíróságait is, amelyeknek a nemzeti szinten elfogadott intézkedések jogszerűségét kell értékelniük.

EMLÉKEZTETŐ: Az előzetes döntéshozatali eljárás lehetővé teszi a tagállami bíróságok számára, hogy az előttük folyamatban lévő jogvita keretében az uniós jog értelmezésére vagy valamely uniós jogi aktus érvényességére vonatkozó kérdést terjesszenek a Bíróság elé. A Bíróság nem dönti el a tagállami bíróság előtti jogvitát. A nemzeti bíróság feladata, hogy az ügyet a Bíróság határozata alapján elbírálja. E határozat a tartalmilag hasonló kérdésben eljáró más nemzeti bíróságokat is köti.

A sajtó részére készített nem hivatalos kiadvány, amely nem köti a Bíróságot.

A kihirdetés napján az ítélet [teljes szövege](#) megtalálható a CURIA honlapon

Sajtófelelős: Lehóczki Balázs ☎ (+352) 4303 5499

*Az ítéletek kihirdetése során készülő képfelvételek a következő oldalon érhetők el: „[Europe by Satellite](#)” ☎
(+32) 2 2964106*